

21. Категорії складності в скелелазінні та альпінізмі. TR , AF , RC , RP , OS .

а. Категорії складності в скелелазінні та альпінізмі ; б. Критерії чистоти стилю :TR , AF , RC , RP , OS;
б. Порівняльна таблиця категорій скельної складності;

а. Категорії складності в скелелазінні та альпінізмі На світі існує багато систем оцінки складності скель . Але жодна з них не гарантує 100% об'єктивної оцінки . Головна проблема полягає в тому , що скельний маршрут це поєднання легких та важких місць для проходження. Оминаючи те , що одна ділянка скельного маршруту для різних скелелазів може видатися різної складності, виникає питання :”Що є головним для оцінки маршруту? Найскладніше місце чи максимальне нагромадження складних місць на якомусь відрізку скелі?”

В Україні, в скелелазінні, прийнято користуватись французькою системою оцінки складності **скельного маршруту** : III, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 5c, 6a , 6b, 6c, 7a, 7b, 7c, 8a, 8b, 8c, 9a, 9b, 9c ...

В альпінізмі, в Україні, Росії та інших країнах колишнього СРСР, оцінюють загальну складність **цілого маршруту**, беручи до уваги відносну висоту гори, довжину маршруту, складність сніжних, льодових та скельних ділянок : 1А , 1Б , 2А , 2Б, 3А, 3Б, 4А, 4Б, 5А, 5Б, 6А, 6Б.

В альпінізмі та скелелазінні , **при лазінні з використанням штучних точок опори** (навішування на гаки петель , драбинок ...) складність оцінюється по 4-х бальній системі : А1, А2, А3, А4 (у випадку коли точки опори організуються власноруч) та а0, а1,а2,а3,а4 (у випадку коли точки опори вже існують).

б. Критерії чистоти стилю :TR , AF , RC , RP , OS По мірі того як розвивалося скелелазіння, окрім правил проведення змагань були створені певні критерії “чистоти стилю”. Для оцінки способу (стилю) проходження скельної ділянки користуються наступними термінами :

- 1) **TR** (top rope) – лазіння з верхнім страхуванням без можливості відпочинку на мотузці або пунктах страхування. Застосовується як засіб для тренувань або при проведенні змагань на швидкість.
- 2) **AF** (all free) – лазіння з нижнім страхуванням; під час лазіння або після зриву дозволяється відпочинок на пунктах страхування. Допускається також , можливість попереднього вивчення маршруту.
- 3) **RC** (Red circle - Rotkreis) уо – уо. В цьому випадку не дозволяється відпочивати на будь-яких пунктах страхування . У випадку зриву продовжувати лізти можна з місця “натурального відпочинку” (такого місця в стіні , де можливо стояти без допомоги рук). Мотузка лишається у відтяжках в яких була попередньо “вчеплена” . Допускається попередній огляд і навіть попереднє проходження маршруту.
- 4) **RP** (red point – rotpunkt). Від стилю RC відрізняється тим , що мотузка після зриву має бути “видьорнута” зі всіх пунктів страхування (відтяжок) аж до місця “натурального відпочинку” звідки і можна робити нову спробу. Допускається попередній огляд і навіть попереднє проходження маршруту.
- 5) **OS** (on sight). В цьому стилі є обов'язковими вимоги п.4 і додатково забороняється попередній огляд маршруту, які-небудь консультації , а також споглядання скелелазів , які пробують пройти даний маршрут.

OS – найбільш “чистий” стиль лазіння.

Зрив , при спробі пройти в стилі OS , понижує його до RP .

с. Порівняльна таблиця категорій скельної складності

По матеріалам книг:

- "On Peak Rock: A guide to selected rock climbs on hundred Peak District outscops."
 - "Klatring i Romsdal" Anne Grete Nebell & Bjarte Bo
 - "World Mountaineering"

США	Франція	Норвегія	UK	UIAA
5.2	I	1	M	I
5.3	II	2	D	II
5.4	III	3	VD	III
5.5	4a	4-	HVD	IV-
	4b	4		IV
5.6	4c	4+	S	V
5.7	5a	5-	HS	V+
5.8	5b	5	VS	VI-
5.9	5c	5+	HVS	VI
5.10a	6a	6-	E1	VI+
5.10b	6a+	6	E2	VII-
5.10c				
5.10d	6b	6+	E3	VII
	6b+	7-		VII+
5.11a	6c	7	E4	VIII-
5.11b	6c+			
5.11c				
5.11d	7a	7+	E5	VIII
5.12a	7a+			
5.12b	7b	8-	E6	VIII+
5.12c	7b+			
5.12d	7c	8	E7	IX-
5.13a	7c+	8+		
5.13b	8a	9-	E8	IX+/X-
5.13c	8a+			
5.13d	8b	9	E9	X
	8b+			
5.14a	8c	9+	E10	X+
5.14b	8c+			
5.14c	9a	10		XI
5.14d				

M - Moderate

D - Difficult

VD - Very Difficult

HVD - Hard Very Difficult

S - Severe

HS - Hard Severe

VS - Very Severe

HVS - Hard Very Severe

E - Extremely Severe

UIAA	POLSKA (Tatry)	POLSKA (s.Kurtyki)	POLSKA (s.śląska)	NRD	Francja	USA
III	III			IV	III	5.5
	IV			V	IV	
IV			5.0			5.6
V	V	V	5.1	VI	V	5.7
		V+				
V+	V+		5.2	VIIa	V+	5.8
		VI-				
VI-	VI-	VI	5.3			
VI	VI		5.4	VIIb		5.9
VI+	VI+		5.5	VIIc		5.10a
		VI+				
VII-	VII-	VI.1	5.6	VIIIa		5.10b
					6b	
VII	VII	VI.1+	5.7	VIIIb		5.10c
		VI.2				
VII+	VII+		5.8	VIIIc	6c	5.10d
VIII-	VIII-	VI.2+	5.8	IXa	7a	5.11a
VIII	VIII	VI.3	5.9	IXb		5.11c
VIII+			5.9	IXc	7b	5.11d
IX-		VI.3+	5.10	Xa		5.12a
		VI.4			7c	
IX		VI.4+	5.11	Xb		5.12b
IX+			5.11			5.12c
		VI.5				
X-			5.12			5.12d
X			5.13		8a	5.13a
X			5.13		8b	5.13b
						5.13c

УВАГА!!! Дана інформація не є посібником для навчання, а її використання на практиці без відповідного нагляду зі сторони компетентних осіб (тренерів-інструкторів з скелелазіння, альпінізму або туризму) може привести до тяжких травм, і навіть до втрати життя!!!